

МАНАСТИР ЋЕРИНАЦ

КОД СЕЛА БИСТРИЦА

Манастир Ћеринац, обновљен као мирска црква на старим темељима 1937. године, налази се на Д
есној страни реке Бистрице, око два километра
узводно од истоименог села

Смештен је у брдовитом пределу, у веома уској долини из које се уздижу местимично доста стрме стране брегова, па изгледа као да се макадамски пут пробија кроз оману клисуру. Река хуком тече преко камена, те то заједно са зеленилом и свежим ваздухом оставља врло пријатан утисак.

Црква је смештена на малом заравњеном простору у брду, педесетак метара повише реке, а само пет метара далеко од окомите стене што се подиже источно од олтара. Грађена је на темељима старе манастирске цркве. У њеној непосредној близини је парохијски дом, но свештеник не живи у њему, већ у селу, где је ближи парохијанима.

Прво име - Раване

У попису из 1467. године помиње се село Бистрица са 3 куће, али не и манастир у његовом атару. Село се налазило у Али-беговом читлуку, који је обухватао више насеља у овом крају, а турски писар је на крају пописа тог читлука забележио три манастира: Свети Никола, Раване и Свети Степан.

Манастир Ћеринац, сада мирска црква, обновљен 1937.

Претпоставља се да је Равање било првобитно име Ћеринца. По свему судећи, дато је по називу предела који је у оно време прекривала хајдучка трава, позната и данас у овом крају као раван. Та трава се и сада појављује на необрађиваним површинама са обе стране реке Бистрице.

У пореском попису из 1476. године у атару села Бистрица забележен је манастир Ћерна или Горња,
Олга Зиројевић,
Цркве и манастири Пећке патријаршије до 1683. године. Београд 1984.
што се може тумачити и као Ћеринац и као Горњак. Имао је осам монаха,
колико није ниједан
браничевски
манастир у то време, што наводи на помисао да је то пре могао бити Горњак.

Али, право и поуздано решења засад нема.

Манастир порушен крајем 17. века

Турци су порушили Ћеринац најкасније крајем 17. века, јер је већ почетком 18. био у рушевинама Заправо, 1733-17

35. године не помињу га егзарси Максим и Јован, описујући стање у тада још живим манастирима Браничева.

Јосиф Веселић је 1861. године затекао зидове манастирске цркве "готово до близу свода" и у свом тексту

о томе записао да се "лепо виде и остаци од ћелија".

Да је манастир порушен у неко даље време, односно крајем 15. века, тешко да би зидови цркве били још увек добро очувани, јер је од тада па до Веселићевог доласка прошло више од три и по века.

Но, и после страдања манастира, кад он више није певао, Бистричани, са околним селима су се ту окупљали сваке године на дан Св. Константина и Св. Јелене, а неки су и болеснике доводили. Због тога је

--"један јеромонах тога дана ту долазио, правило читао, воду светио и присутне шкропио"

. Онда

је резао колач, а затим присутни

"тај дан као заветину веселокупно проведу"

. Манастирска црква, по његовом мерењу, била је дуга 12,5

0

а широка 6,2

0

метара, заједно са зидовима. (Њена дужина сада је 15 а ширина 5 метара).

Љубомир Јовановић ће почетком 20. века додати да је манастир Ћеринац био ограђен зидовима и да се они још увек добро виде. Становници околних места и даље су се окупљали на дан посвете око рушевина манастира., као у ранијим временима.

Посебну пажњу верника привлачио је свети и лековити извор крај манастира. На његову воду доводили су болеснике, с великом вером у њену исцелитељску моћ. Веровало се да вода посебно добро лечи од грознице и урока. Њена температура, како записује Веселић, кретала се од 28 степени у току дана до 14 степени преко ноћи.

Свети извор је и данас доста посећен и поштован. Налази се тридесетак метара ниже манастира, на самој десној обали реке Бистрице, која извире 5-6 километара источно од села испод падина Суморовца. Во

да са извора је веома питка. Сама чесма је више пута обнављана, а последњи око 1978. године. Обновитељ је Живота Васић из Бистрице, што сазнајемо из текста уклесаног на каменој плочи у којем се каже да је то учинио у част Свете Јелене а за своје здравље и своје породице и за покој душе својих родитеља.

Уоколо били рудници и ливнице

Као и други манастири у средњевековној жупи Ждрело и Ћеринац се налазио у крају где су били рудници, топионице и ковачнице. Повише манастира било је рударско окно и тај део се у другој половини 19. века још увек звао Мајдан, док је лево од пута ка селу Ждрелу предео Вигњевиште, што значи да је ту некада била ливница или ковачница. Н ајвећи број манастира у ждрелској жупи саграђен је управо на просторима где су вађене и прерађиване руде, што говори о густој насељености ове жупе у време српске средњевековне државе. Турци ће доцније све те руднике и топионице запустити, па ће и ови крајеви добрим делом опустети.

После обнављања манастир је претворен у мирску цркву, која је парохисјални храм

Бистрице, Малог Лаола и Стамнице. Њен живопис је урадио Бистричанин Љубисав Гајић. Црква је 1992. године постала метох манастира Витовнице решењем епископа браничевског _____, чиме је на одређени начин добила и статус манастира.

Лево од улаза у цркву је гроб свештеника Чедомира Н. Кујунџије (1907-1944), свештеника бистричког и малолоолског, покретача идеје о обнови Ћеринца и предводника у том великом послу. На црквеном дому смештеном у северном делу дворишта, а саграђеном 1976. године, постављена је спомен плоча дугогодишњем свештенику ове цркве Томиславу Митићу (1936-2003), који је овде свештениковао скоро пола века.